

**Andrzej Gołembnik, Dariusz
Makowski, Marek
Mierosławski, Zbigniew Polak**

**Pułusk, woj. ciechanowskie. Gród i
zamek**

Informator Archeologiczny : badania 15, 198-199

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ralne kszywulce - pozostałości po konstrukcji wyciosowo-przewiązowej, fragmenty klepek łodzi. Uzyskano również wyniki analizy radiowęglowej. Wrak nr 2 wydatowano na 555 r. n. e., wrak nr 3 - 950 r. n. e., dębanka 760 r. n. e., faszyna - 940 r. n. e.

Badania przeprowadzono w Laboratorium C-14 Instytutu Fizyki Politechniki Śląskiej w Gliwicach pod kierunkiem dr M. Pazdura.

Badania będą kontynuowane.

PUŁTUSK
woj. ciechanowskie
Gród i zamek

PP Pracownie Konserwacji
Zabytków
Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska
Oddział w Warszawie

Badania prowadzili mgr Andrzej Gołębniak /kierownik zespołu/, mgr Dariusz Makowski, mgr Marek Mierosławski /autor sprawozdania/, mgr Zbigniew Polak. Finansował WKZ w Ciechanowie. Szósty sezon badań. Osada i grodzisko /XII-XIV w./.

Po krótkiej przerwie zimowej kontynuowano badania archeologiczne na terenie dziedzińca zamku. Od początku prace skoncentrowano w wykopie nr XI, którego eksplorację przerwano w roku poprzednim na czwartym poziomie osadniczym.

Odsłonięto następne cztery pochodzące z XIII wieku. Miały one inne rozplanowanie niż poziomy późniejsze. Zniknęła ulica okrężna, a całą powierzchnię zajmowały zabudowania mieszkalne i gospodarcze. Wykop ten dał bardzo dużo interesujących zabytków ruchomych. W tym bardzo piękną, płaskorzeźbioną plaketkę - zawieszkę z początku XIII wieku. Warstwy z konstrukcjami drewnianymi kończyły się na głębokości około 5 m od dzisiejszego poziomu dziedzińca. Niżej znajdował się nasyp piaskowy o miąższości około 80 cm i pod nim około metrowej grubości warstwa XII-wieczna z bardzo małą ilością materiału zabytkowego. Pracę w tym wykopie zakończono i przekazano teren budowlanym rewaloryzującym zamek.

Jednocześnie prowadzono badania w wykopie nr XII znajdującym się w południowo-wschodniej części dziedzińca, przy zakończeniu skrzydła wschodniego zamku. Po zdjęciu ca 1,8 metrowej grubości nawarstwień nowożytnych odsłonięto dobrze zachowane konstrukcje drewniane. Rozpoznano relikty dalszego ciągu drogi wschodniej, która została poprzednio odsłonięta w wykopach VIII, IX, X na długości ca 40 m. Po stronie zachodniej tej drogi odsłonięto dwa rzędy chat przeważnie w konstrukcji wieńcowej na wrąb. Do wielu z tych obiektów dostawione są klecie gospodarcze w prymitywnej konstrukcji płotowej lub ramowej. Wszystkie te obiekty usytuowane są równoległe do osi drogi wschodniej. Wykop dostarczył dużej

ilości materiału w tym dobrze zachowane wyroby z drewna - cebrażyki, talerze, łyżki, koromysio i oś od wozu.

Prace w tym wykopie zakończono i teren przekazano budowlanym rewaloryzującym zamek.

W części środkowej skrzydła wschodniego rozpoczęto dalszą eksplorację w wykopie nr X. Zdjęto drugi i trzeci poziom osadniczy tak, aby zrównać poziomy eksploracji w wykopach VIII, X i XIII /przedbramie/ i w przyszłym sezonie prowadzić prace na całej powierzchni tych wykopów jednocześnie.

W wykopie nr X odsłonięto dwa rzędy dobrze zachowanych chat stojących po obydwu stronach ulicy wschodniej.

W listopadzie rozpoczęto prace wewnątrz skrzydła północnego zamku w wykopie nr VI strefy B. W miejscu tym spodziewane jest odsłonięcie fortyfikacji grodu i ewentualnie zabudowań bramy na przedłużeniu głównej ulicy.

Materiały zabytkowe oraz dokumentacja znajdują się w pomieszczeniu Pracowni w Pułtusku i w Warszawie.

Prace wykopaliskowe będą kontynuowane.

RACIĄŻ, gm. Tuchola
woj. bydgoskie

Uniwersytet Łódzki
Katedra Archeologii

Badania prowadziła Pomorska Ekspedycja Archeologiczna Uniwersytetu Łódzkiego. Sprawozdanie opracowali mgr Małgorzata Kowalczyk i mgr Maciej Trzeciński. Finansował UŁ i UW w Bydgoszczy. Trzynasty sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne - stolica kasztelanii /XIII w. /.

Wykopy obejmowały zachodnią część korony wału, jego stok i podstawę. Założeniem prac było zlokalizowanie drogi biegnącej na zewnątrz obiektu oraz poznanie konstrukcji wałów obronnych w tej części grodziska.

Odcinek drogi o szerokości 1,50 m odsłonięto między podstawą stoku wału, a brzegiem jeziora. Był to ciemno-szary pas zbitej warstwy próchnicy z domieszką fragmentów drewna i gliny, zagłębiony w jasno-szary piasek dawnego poziomu dna jeziora. Materiał zabytkowy stanowiły ułamki ceramiki z II i III okresu wczesnego średniowiecza.

Konstrukcje wałowe analogicznie do odkrytych w północno-wschodniej części grodu stanowiły skrzynie drewniane oblepiane gliną, a wypełnione piaskiem i drobnymi kamieniami. Materiał zabytkowy to nieliczne